

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D. a Mgr. Hany Janotové ve věci

žalobců: a) **Obec Břežany**, sídlem Břežany 23, Horažďovice
b) **Město Horažďovice**, sídlem Mírové náměstí 1, Horažďovice
c) **Obec Chanovice**, sídlem Chanovice 36, Horažďovice
d) **Obec Kovčín**, sídlem Kovčín 57, Horažďovice
e) **Obec Kvášňovice**, sídlem Kvášňovice 5, Horažďovice
f) **Obec Malý Bor**, sídlem Malý Bor 146, Horažďovice
g) **Obec Maňovice**, sídlem Maňovice 22, Horažďovice
h) **Obec Olšany**, sídlem Olšany 15, Horažďovice
i) **Obec Pačejov**, sídlem Pačejov nádraží 199, Pačejov
j) **Obec Velký Bor**, sídlem Velký Bor 71, Horažďovice
zastoupeni advokátem Mgr. Pavlem Douchou, sídlem Ovocný trh 1096/8,

Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti: **Správa úložišť radioaktivních odpadů**, sídlem Dlážděná 1004/6, Praha 1
zast. advokátem Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, sídlem Opletalova 55, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 27. 3. 2025, č.j. MZP/2025/290/217

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Identifikace projednávané věci

1. Žalobci se společnou žalobou podanou k Městskému soudu v Praze dne 30. 5. 2025 domáhají zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí ministra životního prostředí (dále jen „žalovaný“, jak je v tomto rozsudku obecně označován i správní orgán 1. stupně, nemá-li odlišení vliv na kontext odůvodnění) ze dne 27. 3. 2025, č.j. MZP/2025/290/217 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byl zamítnut rozklad žalobců a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II (dále též „správní orgán 1. stupně“), ze dne 17. 10. 2024, č.j. MZP/2024/220/2524. Prvostupňovým rozhodnutím bylo k žádosti Správy úložišť radioaktivních odpadů, která je v tomto řízení osobou zúčastněnou na řízení (dále též „SÚRAO“), rozhodnuto o stanovení průzkumného území Březový potok pro zvláštní zásahy do zemské kůry (dále též „průzkumné území“) pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – etapa vyhledávání, a to podle ust. § 4a odst. 4 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“). Žalobci jsou obcemi, jejichž území se nacházejí právě v lokalitě Březový potok.
2. Ve správních řízeních došlo v minulosti k vytipování sedmi lokalit, a to Čertovka, Březový potok, Magdaléna, Čihadlo, Hrádek, Horka a Kraví hora. Následně se počet lokalit snížil a žalovaný ve správních řízeních stanovil průzkumná území na čtyřech lokalitách: Janoch (u jaderné elektrárny Temelín), Hrádek, Horka a Březový potok. Z nich mají být vybrány dvě finálně posuzované lokality – hlavní a záložní.

Stručný obsah prvostupňového a napadeného rozhodnutí

3. V prvostupňovém rozhodnutí je stanovena doba platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Březový potok do 31. 12. 2032, a pro provádění geologických prací na průzkumném území Březový potok jsou stanoveny následující podmínky:
*„1. Obcím, na jejichž katastrálním území je stanoveno PÚZZZK Březový potok, bude bezprostředně po zpracování a schválení ve smyslu § 6 odst. 3 ZoGP předán projekt geologických prací plánovaných v PÚZZZK Březový potok.
2. Při provádění konkrétních geologických prací spojených se zásahem do pozemku budou o těchto zásazích informovány vedle vlastníků pozemků rovněž obce, na jejichž katastrálním území má ke konkrétnímu zásahu do pozemku dojít.
3. Při sestavování projektu geologických prací budou plánované kopné práce, vrtné práce a doprava soustředěny přednostně mimo plochy ÚSES, přednostně mimo významné krajinné prvky a lokality s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Průzkumné práce budou prováděny tak, aby byl jejich vliv na uvedené hodnoty území minimalizován.
4. Žadatel je povinen v případě, že ukončí průzkumné práce a jejich vyhodnocení před lhůtou platnosti tohoto rozhodnutí, nebo nehodlá-li práce provádět, oznámit tuto skutečnost ministerstvu.
5. V případě, že žadatel zadá provedení průzkumných prací jiné organizaci, zůstává odpovědný za dodržení podmínek jejich provedení.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

4. V prvostupňovém rozhodnutí jsou dále uvedeny úvahy, jimiž se správní orgán 1. stupně řídil při posouzení žádosti, jsou popsány právní předpisy, z nichž správní orgán 1. stupně vycházel, a je zmíněna judikatura správních soudů, kterou správní orgán 1. stupně považoval za relevantní při rozhodování o žádosti. Následně se správní orgán 1. stupně zabýval možnou existencí jiných veřejných zájmů, které by převyšovaly zájem na stanovení průzkumného území Březový potok, v této souvislosti uvážil též o socioekonomických vlivech a zdravotních rizicích, o ochraně přírody a krajiny, včetně ochrany povrchových a podzemních vod, o ochraně nerostného bohatství, o dopravní a technické infrastruktuře a památkové ochraně.
5. K námitkám žalobců vzneseným v průběhu správního řízení je v prvostupňovém rozhodnutí mimo jiné uvedeno následující. K námitce vadného postupu dle obecného ust. § 34 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), o který se žádost opírá, namísto postupu dle zvláštního zákona, který pro tento typ řízení předpokládá § 108 odst. 4 zákona č. 263/2016 Sb., atomového zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“), správní orgán 1. stupně objasnil, že předpokládá-li atomový zákon pro postup při stanovení průzkumného území zvláštní právní úpravu, pak touto právní úpravou nebyl ke dni podání žádosti horní zákon, nýbrž geologický zákon. Právní úprava účinná ke dni podání žádosti umožňovala požádat o průzkumné území ke zvláštním zásahům do zemské kůry s povinností žalovaného o této žádosti věcně rozhodnout, přičemž zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely vybudování úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů nebyly z tohoto okruhu vyňaté, a to ani v důsledku § 108 odst. 4 atomového zákona. K námitce neproověření možnosti umístění vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů v úložišti v jiném členském státě EURATOM správní orgán 1. stupně uvedl, že předmětem správního řízení je stanovení průzkumného území pro vyhledání vhodné lokality pro umístění úložiště na území České republiky, jak stanovují mezinárodní závazky, nikoli jakýkoli krok směřující k jeho výstavbě. Proto správní orgán 1. stupně nepovažuje za možné ani účelné zabývat se možnými alternativami. K námitce požadující vyhodnocení konkurujících veřejných zájmů již v nynějším správním řízení správní orgán 1. stupně uvedl, že judikatura správních soudů takový postup nepodporuje. Zdůraznil, že lokalit vhodných pro umístění hlubinného úložiště je vzhledem k mimořádným potřebám zejména geologické stability území v rámci České republiky omezené množství, v současnosti je tvořeno čtyřmi vhodnými lokalitami, odkázal na technickou zprávu TZ 276/2018, která obsahuje komplexní výčet kritérií pro zkoumání vhodnosti lokality a stav jejich dosavadního poznání, přičemž tím, že lokalita Březový potok byla v rozsahu těchto kritérií zařazena mezi čtyři potencionálně vhodné lokality, je deklarována její výjimečnost co do dosavadního plnění uvedených kritérií, která ve spojení s mezinárodními závazky činí zájem na dalším podrobnějším průzkumu lokality naléhavým a významným. K námitkám týkajícím se nedostatků socioekonomických analýz správní orgán 1. stupně uvedl, že tyto nesouvisejí s předmětem řízení a směřují mimo rámec relevantního hodnocení daného veřejného zájmu. K námitkám týkajícím se nedostatečné ochrany přírody a krajiny správní orgán 1. stupně uvedl, že v rámci geologických prací budou respektovány vrty stávající, přičemž nové vrty budou vždy umístovány v místech, kde je předpoklad proudění podzemní vody a nejsou umístovány v blízkosti vrtů stávajících, aby bylo zabráněno střetu zájmů, umístění vrtu je vázáno na souhlas vlastníka daného dotčeného pozemku. Rizika ovlivnění vod jsou minimální. Správní orgán uvedl, že adekvátním příspěvkem pro ochranu těchto veřejných zájmů a prevenci rizik spojených s průzkumnými pracemi je poskytnutí

zpracovaného a schváleného projektu geologických prací v navrhovaném průzkumném území žalobcům a informační povinnost SÚRAO vůči nim, a to ve smyslu podmínek prvostupňového rozhodnutí, na stranu druhou však nepovažuje za relevantní námitky ohledně nedostatečného vypořádání návrhu s otázkou vlivu případné stavby vlastního úložiště na podzemní a povrchové vody, neboť tato přesahuje rámec správního řízení. K námitkám týkajícím se ochrany přírody správní orgán 1. stupně uvedl, že posouzení se týká výhradně fáze stanovení průzkumného území a vlivu činností souvisejících z průzkumnými pracemi, nikoli fáze eventuálního umístění hlubinného úložiště. Pro účely environmentálního vlivu stavby hlubinného úložiště bude bez ohledu na finální lokalitu zpracováno hodnocení jeho vlivu na životní prostředí a zdraví obyvatel (EIA). Z tohoto hlediska nelze považovat za relevantní námitky, které se týkají poměrování zájmu na vlastním umístění a výstavbě úložiště. Správní orgán zdůraznil, že každý potencionálně negativní zásah pak bude, v případě naplnění zákonných podmínek, individuálně posouzen Městským úřadem Horažďovice jako orgánem ochrany přírody postupem dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). K námitce nesouladu návrhu na stanovení průzkumného území a existence prvků územních systémů ekologické stability krajiny (ÚSES) správní orgán 1. stupně uvedl, že plochy, které jsou vydaným územním plánem vymezeny pro plnění funkce ÚSES, smějí být využívány pouze tak, aby nedošlo ke snížení jejich ekologické stability. Samotné stanovení průzkumného území není dle správního orgánu v rozporu s ochranou ÚSES, nicméně v zájmu vyvážení obou střetávajících se zájmů správní orgán stanovil podmínku č. 3, v jejímž smyslu bude povinností SÚRAO respektovat prvky ÚSES vymezené v územních plánech jednotlivých obcí v ploše navrhovaného průzkumného území a plánovat práce spojené se zásahem do pozemku včetně dopravní obsluhy přednostně mimo plochy vymezených ÚSES. Uvedené platí obdobně pro ochranu v lokalitě přítomných významných krajinných prvků a zvláště chráněných druhů rostlin. SÚRAO pak bude povinna ve smyslu podmínky č. 3 umisťovat průzkumné právě spojené se zásahem do pozemku přednostně mimo lokality výskytu těchto zvláště chráněných druhů rostlin, případně bude její povinností opatřit si výjimku ze zákazů pro konkrétní zásahy ve smyslu § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, k jejímuž vydání je příslušný Krajský úřad Plzeňského kraje. Totéž platí pro případy, pokud by prováděním geologických prací mělo docházet k porušení zákazů na ochranu zvláště chráněných druhů živočichů ve smyslu § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny. K námitce, aby součástí žádosti byl projekt geologických prací, bez kterého nelze vyhodnotit intenzitu zásahu do práv žalobců, správní orgán uvedl, že žádost obsahuje veškeré náležitosti dle § 4 odst. 2 písm. e) geologického zákona, přesto správní orgán vyzval SÚRAO ke zpřesnění plánovaných geologických prací v zájmu informování žalobců. SÚRAO nato plánované geologické práce podrobněji popsala, žalobci se jimi již ve svých následných vyjádřeních nijak nezabývali. Správní orgán neshledal požadavek na předložení projektu geologických prací před rozhodnutím ve věci samé opodstatněný, je toho názoru, že projekt geologických prací může následovat až po vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť musí obsah podmínek tohoto rozhodnutí respektovat. Bez projektu geologických prací není řízení o stanovení průzkumného území jen formálním, jak namítají žalobci, neboť právě výsledek tohoto řízení je pro rozsah a způsob plánovaných geologických prací určující – následný projekt geologických prací musí zpracovat podmínky, za kterých je průzkumné území stanoveno, a které pravidelně řeší minimalizaci negativních dopadů průzkumných prací na další zájmy v dotčeném území.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

6. V napadeném rozhodnutí je shrnut průběh rozkladového řízení včetně obsahu rozkladu podaného žalobci a obsahu vyjádření SÚRAO, poté jsou vypořádány jednotlivé rozkladové námitky žalobců. Žalovaný k námitce absence pozitivní právní úpravy umožňující rozhodnout o stanovení průzkumného území uvedl, že jde o opakovanou argumentaci, kterou již vypořádal správní orgán 1. stupně, a odkázal na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. K námitce nedostatečného vypořádání námitek vznesených v průběhu správního řízení žalovaný uvedl, správní orgán 1. stupně se správně zabýval jen námitkami, které se dotýkaly vlastní problematiky průzkumných prací spojených se zásahem do pozemku v konkurenci možných dotčených zájmů, nikoli však s konkurencí těchto zájmů s vybudováním hlubinného úložiště, v podrobnostech odkázal na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. K námitkám navrhujícím různá alternativní řešení žalovaný mimo jiné uvedl, že navrhované možnosti nezabavují Českou republiku činit kroky potřebné k vybudování úložiště na území České republiky, jehož nezbytným předpokladem je vyhledání vhodné lokality. K námitce, že SÚRAO provádí geologický průzkum ještě před pravomocným stanovením průzkumného území, žalovaný parafrázoval vyjádření SÚRAO k podanému rozkladu, dle něž je prováděn hydrogeologický monitoring. K námitce nedostatečného vypořádání námitek ohledně ochrany vod žalovaný uvedl, že žalobci argumentují obdobně jako v průběhu správního řízení, tedy vybudováním hlubinného úložiště, nikoli stanovením průzkumného území. Získání geologických a hydrogeologických informací je jedním z cílů plánovaných prací, proto logicky nelze možnost ohrožení těchto vod považovat za důvod, pro který nelze průzkumné území stanovit. Není úkolem žalovaného v rámci stanovení průzkumného území určovat, jakým způsobem mají být provedeny hydrogeologické vrtý či jejich izolace, rovněž není předmětem správního řízení stanovení jakéhokoli postupu při dotčení vodního zdroje, takový postup určuje platná legislativa. K námitce ohledně veřejného zájmu na ochraně vlastnictví dotčených osob a rozvoji území obcí žalovaný odkázal na prvostupňové rozhodnutí, uvedl, že „stigmatizace“ území tak, jak ji vnímají žalobci, a která může být ostatně jen dočasná do případného vyloučení lokality Březový potok, nemůže převážit nad veřejným zájmem nad stanovením průzkumného území. K námitce ochrany přírodních hodnot území žalovaný uvedl, že žalobci se vyjadřují k vybudování úložiště, nikoli ve vztahu k tomu, jakým způsobem může do těchto hodnot území zasáhnout stanovení průzkumných prací, resp. provádění geologických prací. Průzkumné území nepředstavuje povolení jakýchkoli negativních zásahů do přírodních prvků a krajiny, v opačném případě je nezbytné opatřit si pro tyto činnosti adekvátní souhlas či povolení ze strany příslušného orgánu ochrany přírody. Podmínka č. 3 prvostupňového rozhodnutí je formulována záměrně jako vodítko pro sestavení projektu geologických prací, přičemž v zásadě pouze zdůrazňuje to, co plyne z platné legislativy.

Obsah žaloby

7. Žalobci v podané žalobě vymezují čtyři okruhy žalobních námitek.
8. V prvním okruhu žalobních námitek žalobci namítají nezohlednění konečného účelu, k němuž stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry směřuje. Již v této fázi procesu předcházejícího výběru hlavní a záložní lokality hlubinného úložiště je třeba zabývat se nejen dotčením a významem veřejných zájmů ve vztahu ke stanovení průzkumného území, ale i ve vztahu k vybudování hlubinného úložiště jakožto konečného účelu, k němuž stanovení průzkumného území směřuje. Žalobci argumentují judikaturou Nejvyššího správního soudu (NSS) ve věci průzkumu za účelem dobývání nerostu, z níž je

patrné, že již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území je správní orgán povinen posoudit nejen míru veřejného zájmu na dalším průzkumu, ale i míru veřejného zájmu na následném využití výhradního ložiska. Odkazují na judikaturu Nejvyššího správního soudu, kdy soud měl ve věci geologického průzkumu pro dobývání nerostu pro případ úspěchu průzkumu za vysoce pravděpodobné, že investor požádá o povolení nutná pro dobývání nerostu, a zdůraznil, že s ohledem na finanční náročnost aktivit směřujících k budoucímu dobývání nerostů je namístě, aby se správní orgán v co nejranější fázi celého procesu zabýval otázkou, zda neexistuje závažný veřejný zájem bránící těžbě samotné, a nečinil tak až v pozdějších fázích procesu. Žalobci se dále vyjadřují k otázce poměrování veřejných zájmů ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, přičemž jsou toho názoru, že odkazované ustanovení je třeba aplikovat pro daný případ obdobně a nikoli pouze „přiměřeně“, jak zmínil NSS judikatuře týkající se předcházejících správních řízení o stanovení průzkumného území pro sedm lokalit (tj. ve fázi předcházející užšímu výběru čtyř a následně dvou lokalit), konkrétně v judikatuře ve věci Čihadlo, Kraví Hora nebo Hrádek. Žalobci jsou přesvědčeni, že odlišnost jejich situace i pokročilé stádium procesu výběru lokality odůvodňují požadavek, aby již ve fázi žádosti o stanovení průzkumného území byla zvažována nejen míra veřejného zájmu na dalším průzkumu, ale i míra veřejného zájmu na následném zamýšleném využití lokality.

9. Žalobci dále namítají, že z postupu žalovaného je patrná tendence celý proces uměle rozdělovat na jednotlivé fáze, které se vzájemně nijak nepodmiňují a neovlivňují. Tento přístup v důsledku omezuje možnost žalobců skutečně účinně uplatnit svá práva a dosáhnout komplexního posouzení svých argumentů. Žalovaný bagatelizuje význam a dopady napadeného rozhodnutí, přičemž jejich možné negativní důsledky připisuje buď až rozhodnutí o umístění hlubinného úložiště, případně význam rozhodnutí o stanovení průzkumného území umenšuje s odkazem na nejrůznější budoucí související řízení, v nichž budou žalobci namítané nedostatky údajně řádně posouzeny. Tato řízení nicméně proběhnou na základě a v přímé příčinné souvislosti s rozhodnutím o stanovení průzkumného území, a to je tedy nutným předpokladem pro jejich uskutečnění. Žalobci mají za to, že jejich námitky budou v dalších fázích povolovacího procesu pravděpodobně zamítnuty pro opožděnost s odkazem na pokročilou fázi rozpracovanosti záměru a značné množství investovaného času a prostředků. Nezbytnosti poměření protichůdných veřejných zájmů již v této fázi přípravy svědčí plánovaná kapacita hlubinného úložiště podstatně překračující potřeby České republiky. Takové zásahy nemohou být obce nuceny strpět, a to ani s použitím argumentu tzv. „not in my backyard“. Žalobci se dále podrobněji vymezují proti rozsudkům NSS ve věci Čihadlo a Hrádek. V rozsudku ve věci Čihadlo spatřují vnitřní rozpor v důsledku zjevně mylné záměny judikatury a tím i relevantní argumentace. NSS založil své řešení otázky výkladu § 4a odst. 6 geologického zákona na obsáhlém vyvrácení relevance judikátu, o který se však ve skutečnosti opírala argumentace rozsudku krajského soudu, nikoliv kasační stížnosti, argumentace je tedy nepřesvědčivá a nelogická. V rozsudku ve věci Hrádek žalobci nesouhlasí s excesivním názorem, že místní komunita se musí obětovat ve prospěch veřejného zájmu na výstavbě hlubinného úložiště a nemůže prosazení takového veřejného zájmu bránit z důvodů, které soud označil jako not in my backyard. To svědčí o nepřipustném zjednodušení a o zásadním nepochopení řešené věci, stejně jako o nepochopení role vrcholného soudu při rozhodování otázek tohoto významu, zde vůči obcím, které mají právo na dodržování svých práv ze strany správního orgánu.

10. Ve druhém okruhu žalobních námitek žalobci namítají nedostatečné vážení veřejných zájmů, specificky na ochraně vod, přírody a krajiny, krajinného rázu, a na ochraně vlastnického práva a práva na udržitelný rozvoj území obcí.
11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí při vypořádání námitek odkazujících na ohrožení jednotlivých veřejných zájmů nedostal požadavku řádné identifikace, individualizace a poměření kolidujících veřejných zájmů, jak mu ukládá četná judikatura správních soudů i Ústavního soudu. Žalobci upozorňovali na nutnost zvážení možných alternativ k výstavbě hlubinného úložiště, veřejný zájem na ochraně vod, na ochraně přírody a krajiny a krajinného rázu i na ochraně vlastnického práva a práva na udržitelný rozvoj. Žalovaný se s podrobnou argumentací žalobců vypořádal pouze povrchně a v mnoha případech ji odmítl s tvrzením, že vybočuje z předmětu řízení o stanovení průzkumného území.
12. Žalobci namítají, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nedostatečně zabýval otázkou ochrany vod a veřejným zájmem na ochraně vod, a odvolací námitku opakují. Popisují bohatost vodních ploch a vodních toků v lokalitě, poukazují na ochranu danou zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), a zákonem 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, upozorňují na provázanost vodních toků s řekou Otavou, která je zdrojem pitné vody a ovlivňuje zdroje pitné vody přilehlých obcí, včetně okresního města Strakonice, poukazují na ochranná pásma vodního zdroje II. stupně pro lokalitu Velký Bor a Újezd u Chanovic a na vodní zdroj pro obec Maňovice přímo v prostoru označeného SÚRAO jako vhodného k realizaci podzemní části hlubinného úložiště. Lokalita Březový potok náleží do zranitelné a citlivé oblasti ve smyslu vodního zákona, přičemž ve stanoveném průzkumném území se nachází záplavové území a jeho aktivní zóna na Březovém potoce, v lokalitě se dále vyskytují také podzemní vody, stejně jako četná podmačená území signalizující výskyt podzemních vod. Žalobci upozorňují, že realizace záměru hlubinného úložiště z povahy věci nutně ovlivní přítomnost a kvalitu povrchových i podzemních vod, na nichž jsou obce a jejich obyvatelé závislí. Vliv přitom budou mít již samotné geologické práce, zejména vrtů. Žalovaný nevysvětlil, jak by bylo řešeno zásadní znehodnocení nebo ztráta vodních zdrojů v důsledku provádění průzkumných vrtů (které mohou dosahovat svislé hloubky až 1200 m). Vzhledem k parametrům záměru hlubinného úložiště (vybudování prostoru o velikosti 5 km² v hloubce 500 metrů pod povrchem, a povrchového areálu o rozloze 9 hektarů) není riziko znehodnocení nebo ztráty vodních zdrojů zanedbatelné. Stavba hlubinného úložiště (povrchová i podpovrchová část) zásadním způsobem zasáhne vrstvy, v nichž se nachází podzemní vodní zdroje. Řešení, včetně případné kompenzace ztráty vodních zdrojů, však dosud zůstalo stranou. Ochrana vod, zejména pak zdrojů pitné vody, přitom představuje zcela zásadní veřejný zájem, který je z hlediska dalšího udržitelného fungování žalobců jakožto obcí a života jejich obyvatel klíčový. Žalobci v této souvislosti poukazují na technickou zprávu TŽ 465/2020 (Výběr potenciálních lokalit hlubinného úložiště v ČR pro navazující etapu prací po roce 2020), z níž plyne nevhodnost lokality, i s ohledem na bohatou vodní krajinu a přítomnost významného vodního zdroje Horažďovice, pro umístění hlubinného úložiště. Žalobci zdůrazňují, že ochrana vod jako složky životního prostředí je v § 23 odst. 1 písm. a) vodního zákona výslovně označena za veřejný zájem. Namítají, že námitky související s veřejným zájmem na ochraně vod žalovaný vypořádal pouze povrchně, a to opět s odkazem na úzké vymezení předmětu řízení. Ani náznakem pak neprovedl shora popsanou identifikaci a vážení veřejných zájmů. Žalobci proto namítají nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

13. Žalobci dále namítají, že žalovaný nevypořádal řádně námitku veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny a na ochraně krajinného rázu. Žalobci v odvolání namítali, že součástí stanoveného průzkumného území je Přírodní park Horažďovická pahorkatina, a že budoucí povrchový areál hlubinného úložiště svou rozlohou představuje zcela zásadní zásah do krajinného rázu, a to mj. s ohledem na nutnost naložení s vytěženou rubaninou, ale i z důvodu odlesnění nebo zavedení dopravní sítě do lokality. Další zásah představuje použití bentonitu k utěsnění uložených kontejnerů s vyhořelým jaderným palivem. Nadto je dotčené území významné i z důvodu výskytu regionálních biocenter a biokoridorů, migračně významných území, nebo blízkostí biosférické rezervace Šumava vyhlášené UNESCO. Ani v tomto případě žalovaný neprovedl vážení veřejných zájmů, s odůvodněním, že námitky směřují k vybudování hlubinného úložiště, nikoliv ve vztahu k rozhodnutí o stanovení průzkumného území.
14. Žalobci dále v žalobě popisují krajinný ráz a hodnotu Přírodního parku Horažďovická pahorkatina, jakož i dalších hodnotných územních prvků a významných území v lokalitě, vyzdvihují výskyt zákonem chráněných krajinných prvků a vzácných druhů rostlin a živočichů, včetně kriticky ohrožených druhů v lokalitě, namítají, že stanovení průzkumného území a následná zvýšená dopravní zátěž v okolí nevratně poškodí prvky územního systému ekologické stability. Žalobci nesouhlasí se závěrem technické zprávy č. 139/2017 (Studie umístitelnosti – Březový potok, závěrečná zpráva), že vlivy na krajinu jsou nikoliv významné (co se týká povrchového areálu) a potenciální vliv omezuje na deponie rubaniny. Naopak technická zpráva TZ 465/2020 konstatuje, že vliv zejména povrchové části hlubinného úložiště na krajinu je v lokalitě Březový potok vysoce pravděpodobný. Technická zpráva TZ 465/2020 dále poukazuje na bezprostřední dopad povrchové části hlubinného úložiště na obec Maňovice, a to z důvodu přímé prostorové vazby. To vše svědčí o tom, že žalovaný měl již ve fázi rozhodování posoudit míru zájmu na následném využití území pro účely výstavby hlubinného úložiště. Na přítomnost přírodního parku, chráněných krajinných prvků i chráněných druhů rostlin a živočichů žalobci podrobně upozorňovali, přesto žalovaný nepřistoupil k důkladnému posouzení z hlediska ochrany veřejných zájmů, nevysvětlil, proč veřejný zájem na výstavbě hlubinného úložiště převažuje nad jednotlivými kolidujícími veřejnými zájmy, věcnému posouzení veřejných zájmů se vyhnul, čímž zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.
15. Žalobci dále namítají, že žalovaný nevypořádal dostatečně odvolací námitku ochrany vlastnického práva a práva na udržitelný rozvoj území obcí (žalobců), když pouze odmítl souvislost popsanych obav a negativních dopadů s napadeným rozhodnutím. Ochrana vlastnictví soukromých osob a právo obcí na samosprávu, kam spadá i rozvoj území obce, jsou ústavně garantovanými právy, které nemohou být pomínuty při jakémkoli rozhodování orgánů veřejné moci o právním režimu konkrétního území, přinejmenším v rámci zvažování proporcionality právní regulace. Tím spíše pak musí být brány v úvahu v rámci posuzování střetu veřejných zájmů podle § 4a odst. 6 ve spojení s § 22a odst. 1 geologického zákona. Z dosavadní zkušenosti žalobců i obcí nacházejících se v jiných lokalitách zvažovaných pro umístění hlubinného úložiště s vymezováním průzkumných území pro účely vyhledání hlubinného úložiště (lokality Čertovka, Čihadlo, Horka, Hrádek, Kraví Hora, Magdaléna, Na Skalním) vyplývá, že již samotné podání žádosti SÚRAO a stanovení průzkumného území má za následek rapidní pokles poptávky po nemovitostech v dotčené oblasti a tím pokles jejich cen, úbytek zejména ekonomicky výkonných obyvatel, ztrátu dlouhodobé perspektivy rozvoje území obcí a celkové omezení kvality života v obcích. Celá lokalita získává jednou provždy společenské stigma méněcenné oblasti.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Samotné riziko reálného zřízení hlubinného úložiště je pak až další úrovní celého problému, který všechny negativní důsledky postupu SÚRAO umocňuje. Z něj pak pro dotčené subjekty vyplývají další zásahy do ústavně garantovaných práv, zejména zásah do práva na příznivé životní prostředí, zásah do soukromého a rodinného života, nebo ohrožení života a zdraví. Žalobci namítají, že není spravedlivé ani proporcionální, aby náklady v podobě strpění vybudování hlubinného úložiště se všemi souvisejícími negativními externalitami byly přenášeny pouze na občany několika „vytipovaných“ obcí či majitele nemovitostí v dotčené lokalitě. Tím spíše by i v případě tohoto kolidujícího veřejného zájmu mělo dojít k včasnému poměření míry žalobci namítaného veřejného zájmu s veřejným zájmem na následném postupu a konečném účelu průzkumného území směřuje. Přehlížení práva žalobců na samosprávu s tím, že jinak by nemohlo být žádné průzkumné území v České republice stanoveno, nedostojí standardům demokratického právního státu.

16. Ve třetím okruhu žalobních námitek žalobci namítají nemožnost obrany proti projektu geologických prací. Žalobci ve správním řízení vznesli námitky související s projektem geologických prací podle § 5 vyhlášky č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek (dále jen „vyhláška č. 369/2004 Sb.“), žalovaný však odmítl vyhovět požadavku na zveřejnění projektu společně s vydáním rozhodnutí o stanovení průzkumného území. Žalobci namítají, že teprve na základě projektu jsou posléze prováděny konkrétní geologické práce, projekt stanoví počet, umístění a hloubku jednotlivých průzkumných vrtů a lokalizuje ostatní geologické práce, vyplývá z něj intenzita skutečného zásahu do území. Zpracování a schvalování projektu se podle žalovaného uskutečňuje jako samostatný krok, který navazuje na rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť musí respektovat obsah jím stanovených podmínek. Žalobci však nenacházejí pro tento závěr oporu v legislativě ani judikatuře. Právní předpisy nevylučují, aby byl projekt geologických prací (alespoň ve fázi návrhu) zpracován ještě před stanovením průzkumného území. Bez projektu totiž není možné z pohledu žalobců poznat kde, v jakém rozsahu a jakým způsobem budou geologické práce na jejich území prováděny.
17. Žalobci v žalobě citují podmínky pro provádění geologických prací a namítají, že tyto jsou formulovány natolik obecně, že nemůže obstát argumentace žalovaného o nutné návaznosti projektu na rozhodnutí, jehož podmínky musí respektovat. Podmínky nestanoví žádná konkrétní práva a povinnosti, bez nichž by projekt nemohl být vypracován. Konkrétně podmínky č. 1 a 2 obsahují základní informační povinnost vůči dotčeným obcím. Podmínka č. 3 o minimalizaci budoucích újem na životním prostředí je pouhým projevem principu prevence, který je základním východiskem v oblasti ochrany životního prostředí, na její vágnost žalobci ve správním řízení poukazovali. Podmínky č. 4 a 5 zdůrazňují informační povinnost a odpovědnost SÚRAO za jejich dodržení. Obsah podmínek lze dovodit z právních předpisů, principů či zásad, což ostatně potvrzuje i žalovaný v napadeném rozhodnutí. Obecnost podmínek zároveň vede k tomu, že jejich plnění nebudou žalobci schopni účinně kontrolovat a domáhat se jejich řádného dodržování.
18. Žalobci nemají možnost se procesu zpracování a schvalování projektu geologických prací účastnit, ani jej jakkoli ovlivnit. Jde totiž o postup *sui generis*, který neumožňuje účast žalobců ani jiných dotčených osob. Z tohoto důvodu by měl být projekt vypracován a prezentován, přinejmenším v podobě návrhu, současně se stanovením průzkumného území. Jedině tak lze žalobcům poskytnout skutečně účinnou obranu jejich práv a oprávněných zájmů. Žalobci tak za stávající situace nemají k dispozici žádný právní nástroj, jímž by se

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

mohli proti obsahu projektu bránit, případně alespoň uplatnit svá procesní práva a k jeho obsahu se kvalifikovaně vyjádřit. Výsledky geologických prací prováděných na základě projektu přitom mají na výběr hlavní lokality hlubinného úložiště rozhodující vliv, jak konstatoval NSS v rozsudku ve věci Čihadlo. Shora uvedený závěr podporuje také skutečnost, že SÚRAO již od přibližně poloviny roku 2024 prováděla činnosti, které jsou svou povahou geologickým průzkumem (hydrologický, hydrogeologický a hydrochemický monitoring lokalit Březový potok, Hrádek, Horka a Janoch). Žalobci přitom v rozkladu upozorňovali, že SÚRAO průzkumné geologické práce provádí v rozporu s § 4 odst. 1 geologického zákona, tj. aniž by bylo pravomocně stanoveno průzkumné území. S touto námitkou se žalovaný vypořádal pouze obecným a nepřezkoumatelným tvrzením opaku, že práce jsou prováděny v souladu se zákonem.

19. Obecný obsah podmínek spolu s prováděním některých průzkumných hydrogeologických prací ještě před stanovením průzkumného území podle žalobců svědčí o tom, že návaznost projektu na rozhodnutí o stanovení průzkumného území je pouze zvyklostí správních orgánů k jejich prospěchu, nikoliv zákonem danou nutností. Postupem žalovaného, který jim upřel právo přinejmenším na vyjádření k projektu, tak bylo zasaženo do práva žalobců na spravedlivý proces a na včasnou a účinnou soudní ochranu. Pouze při předložení projektu současně s rozhodnutím o stanovení průzkumného území je možné včas a komplexně poměřit veřejné zájmy a vyvarovat se nepřiměřeným a nezákonným zásahům do zákonem chráněných veřejných zájmů, případně též potřebě následných změn při provádění průzkumných prací a s nimi spojených nadbytečných finančních výdajů. Například lze potenciálně vzít v potaz zájem na ochraně zvláště chráněných druhů, a zvolit odlišné umístění areálu; v takovém případě je však třeba koordinovat související činnosti, mj. umístění průzkumných vrtů. Bez poměrování a důkladné analýzy kolidujících veřejných zájmů tak správní orgány postupují do velké míry naslepo. V budoucnu se pak může ukázat, že některé dílčí kroky předcházející výstavbě hlubinného úložiště byly nezákonné nebo nepřiměřené, přičemž tato pochybení bude s plynoucím časem obtížné či nemožné napravit. Žalobci tak opětovně zdůrazňují nutnost komplexního posuzování, které zohlední veškeré veřejné zájmy, konečný účel stanoveného průzkumného území i projekt ve vzájemných souvislostech.
20. Ve čtvrtém okruhu žalobních námitek žalobci namítají aplikaci nesprávné právní úpravy žalovaným. Z ust. § 108 odst. 4 atomového zákona vyplývá, že postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech má být upraven zvláštním zákonem. Tím je zákon č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm (dále jen „zákon č. 53/2024 Sb.“), který však nabyl účinnosti až po zahájení správního řízení dne 1. 7. 2024. Žalobci proto namítají zjevnou právní nepřípustnost žádosti SÚRAO, neboť žádost se zakládala na věcně nesprávné a neaplikovatelné právní úpravě, tj. žádala provedení něčeho, co nebylo právně možné. Nepřípustnost byla patrná již ze samotné žádosti, aniž by bylo potřeba dalšího dokazování či zjišťování, proto měl žalovaný žádost jako nepřípustnou dle ust. § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „správní řád“) řádu zamítnout. Jestliže § 108 odst. 4 atomového zákona předpokládá pro některé v něm uvedené činnosti existenci zvláštního zákona, pak tímto zvláštním zákonem nemůže být horní ani geologický zákon. Tyto zákony upravují zvláštní zásahy do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely a řízení o žádosti o stanovení průzkumného území v obecné rovině, neřeší však všechny požadavky kladené na zvláštní zákon v § 108 odst. 4 atomového zákona, jako například respektování zájmů dotčených obcí. Výstavba hlubinného úložiště

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

radioaktivního odpadu je zároveň vysoce specifickým záměrem, který nebyl dosud na území České republiky realizován. Podle žalobců je proto nutné trvat na užití právní úpravy obsažené ve zvláštním zákoně, kterou nelze nahradit postupem podle obecných předpisů. Zákon č. 53/2024 Sb. v § 3 obsahuje zvláštní ustanovení o řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry, která přiznávají dotčeným obcím procesní práva nad rámec standardní zákonné úpravy podle zákona o geologických pracích. Tento zvláštní zákon byl přijat specificky za účelem regulace výstavby hlubinného úložiště, tedy jedinečného projektu, jehož realizace nebude na území České republiky v budoucnosti opakována. Provedením řízení podle nesprávné právní úpravy byl zmařen smysl a účel úpravy obsažené v § 3 zákona č. 53/2024 Sb. Ust. § 108 odst. 4 atomového zákona i § 3 zákona č. 53/2024 Sb. se tak v důsledku postupu SÚRAO a žalovaného stala obsoletními.

21. Žalobci navrhují, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Spolu se zrušením napadeného rozhodnutí žalobci navrhují zrušení rozhodnutí prvostupňového.

Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí. Vzhledem k podobnosti žalobních a námitek vznesených v průběhu správního řízení v podrobnostech odkazuje na odůvodnění prvostupňového a napadeného rozhodnutí.
23. K prvnímu okruhu žalobních námitek žalovaný uvádí, že se problematikou ust. § 4a odst. 6 geologického zákona podrobně zabýval již v prvostupňovém rozhodnutí, kdy zejména vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, především z názoru, dle že v případě povolení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely vybudování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva má geologický průzkum sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná, posuzování veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého by bylo předčasné. Žalovaný má za to, že i přes zúžení původního počtu lokalit na čtyři je účel průzkumného území totožný, stále se jedná o fázi výběru vhodné lokality z hlediska vyhodnocení výsledků geologického průzkumu, které bude finální výběr vhodné lokality teprve určovat. Judikatura odkazovaná žalobci dle žalovaného na posuzovaný případ nedopadá, neboť se týká průzkumu ložisek nerostů.
24. K druhému okruhu žalobních námitek žalovaný odmítá, že by vycházel z názoru, že veřejný zájem na výstavbě hlubinného úložiště bez dalšího převažuje nad jinými veřejnými zájmy. Již v prvostupňovém rozhodnutí žalovaný zdůvodnil, proč není v dané věci relevantním měřítkem pro řešení kolize dotčených veřejných zájmů zájem na vybudování úložiště, jak tvrdí žalobci, nýbrž výhradně zájem na geologickém a hydrologickém průzkumu lokality. V této souvislosti odkazuje na své vyjádření přiměřené aplikace ust. § 4a odst. 6 geologického zákona, pokud jde o posuzování konečného využití „ložiska“. Žalovaný trvá na tom, že se řádně zabýval identifikací a poměřováním dotčených zájmů, a to jak zájmů prezentovaných v průběhu řízení žalobci, tak zájmů identifikovaných v rámci vlastního posouzení věci, a to vůči zájmu na geologickém průzkumu lokality, nikoli na stále notně hypotetickém vybudování úložiště, současně se zabýval i otázkami spojenými s mezinárodními závazky České republiky, pokud jde o povinnost zajistit nakládání s vyhořelým jaderným palivem či jedinečnost potřebných geologických a hydrologických podmínek pro umístění hlubinného úložiště.

25. Ke třetímu okruhu žalobních námitek žalovaný uvádí, že není povinností žadatele o stanovení jakéhokoli průzkumného území předkládat projekt geologických prací jako přílohu žádosti. Sestavení projektu logicky a věcně nutně navazuje na rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť mimo stanovené průzkumné území nelze geologický průzkum realizovat. Projekt geologických prací pak musí vycházet z podmínek rozhodnutí, mezi které patří zejména prostorové vymezení plochy průzkumného území a případné bližší podmínky, za kterých lze průzkum realizovat. Stejně jako v napadeném rozhodnutí žalovaný upozorňuje, že žalobcům nad rámec umožnil seznámit se s detailnějším popisem plánovaných prací, například k počtu a parametrům jednotlivých vrtů, žalobci se k tomuto nevyjádřili. K obsahu stanovených podmínek žalovaný uvádí, že průzkumné území nepředstavuje povolení jakýchkoli negativních zásahů do přírodních prvků a krajiny, pro případné zásahy je nezbytné opatřit si souhlas či povolení ze strany příslušného orgánu ochrany přírody, jimiž jsou Městský úřad Horažďovice a Krajský úřad Plzeňského kraje. S tím souvisí i nekonkrétnost podmínky 3. prvostupňového rozhodnutí, která je záměrně formulována jako vodítko pro sestavení projektu geologických prací, přičemž pouze zdůrazňuje to, co plyne z platné legislativy, neboť podmínka není zamýšlena jako omezení pro realizaci vlastního geologického průzkumu. Pokud by bylo nezbytné umístit geologické práce (vrty) v lokalitách s určitým stupněm ochrany, považuje žalovaný za adekvátní a zákonné, aby byl každý takový zásah jednotlivě posouzen kompetentním a příslušným orgánem ochrany přírody a bylo něm individuálně rozhodnuto. Právě v těchto správních řízeních o případných konkrétních zásazích v souvislosti s realizací geologického průzkumu dle projektu geologických prací budou mít dotčené osoby, případně včetně žalobců, možnost uplatnění připomínek ke konkrétním zásahům a možnost procesní obrany, kterou žalobci postrádají vůči projektu geologických prací.
26. Ke čtvrtému okruhu žalobních námitek žalovaný uvádí, že ust. § 34 horního zákona definuje pojem „zvláštní zásahy do zemské kůry“, mezi které náleží ve smyslu odst. 1 písm. b) téhož ustanovení rovněž ukládání radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva v podzemních prostorech, přičemž současně odkazuje v ust. § 34 odst. 2 na přiměřené použití obecných institutů horního zákona. Co do průzkumu odkazuje toto ustanovení na § 11 horního zákona, dle kterého lze průzkumné práce pro zvláštní zásahy do zemské kůry provádět pouze v průzkumném území stanoveném podle zvláštního právního předpisu, kterým je dle odkazu pod čarou geologický zákon. Vlastní pravidla postupu stanovení průzkumného území tedy horní zákon neobsahuje. Pokud atomový zákon předpokládal v rozhodné době pro postup při stanovení průzkumného území zvláštní právní úpravu, pak touto úpravou byl ke dni podání žádosti geologický zákon, který komplexně upravuje požadavky na obsah žádosti o stanovení průzkumného území a další související povinnosti, rovněž pak postup projednávání a podmínky stanovení průzkumného území, včetně průzkumného území ke zvláštním zásahům do zemské kůry. Žalovaný odkazuje též na přechodná ustanovení zákona č. 53/2024 Sb., která určují, že řízení o stanovení průzkumného území ke zvláštním zásahům do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních právních předpisů. Toto ustanovení potvrzuje, že i přede dnem nabytí účinnosti uvedeného zákona bylo možné podat žádost o stanovení průzkumného území pro vybudování hlubinného úložiště pro ukládání radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva, a současně určuje, že tato dříve zahájená správní řízení mají být dokončena podle dosavadní právní úpravy, tedy dle právní úpravy zejména geologického zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

27. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

28. Osoba zúčastněná na řízení k prvnímu okruhu žalobních námitek argumentuje dosavadními závěry judikatury správních soudů o potřebě brát ve fázi přípravy geologického průzkumu (stanovení průzkumného území) v úvahu jen zájmy, jež by mohly být dotčeny samotným prováděním průzkumu. Shrnuje, že k otázce výkladu § 4a odst. 6 geologického zákona ve spojení s § 22a odst. 1 geologického zákona již existuje ustálená judikatura NSS, která je plně aplikovatelná na projednávanou věc, a to i přes okolnost, že geologický průzkum v etapě vyhledávání v mezidobí vedl ke zúžení počtu lokalit ze sedmi na čtyři a v současné situaci má geologický průzkum v téže etapě vést ke zúžení počtu lokalit ze čtyř na dvě.
29. K druhému okruhu žalobních námitek osoba zúčastněná na řízení uvádí, že žalobci opět částečně zaměňují předmět řízení, jímž je stanovení průzkumného území, nikoli umístění hlubinného úložiště. Dále poukazuje na svoji povinnost dle geologického zákona před zahájením geologických prací zjišťovat a řešit střety zájmů, tedy i střety zájmů se zájmy na ochranu vody. Bez vyřešení střetu zájmů, tedy ani bez vyřešení střetu zájmu se zájmem na ochranu vodních zdrojů, resp. ochranu krajinného rázu, nelze žádné geologické práce provádět. Zákon předpokládá, že zájmy chráněné zvláštními předpisy (mimo jiné vodním zákonem, zákonem o ochraně přírody a krajiny) zajistí orgány státní správy jako například Krajský úřad. Pokud jde o ochranu přírody a krajiny, osoba zúčastněná na řízení má za to, že průzkumné území je právní institut, který sám o sobě nemůže fyzicky zasáhnout do zájmu na ochranu přírody. Do něj by mohly až následně zasáhnout vyprojektované práce. Ovšem při projektování je dána povinnost zjistit všechny střety zájmů, tedy i střety se zájmy na ochranu přírody a krajiny, a práce projektovat tak, aby byly v souladu s předpisy vymezujícími ochranu přírody a krajiny. Rozsah ochrany přírody a krajiny plyne z právní úpravy zákona o ochraně přírody a krajiny, jakož i z podmínky č. 3 prvostupňového rozhodnutí. Nadto, vznikne-li v budoucnosti konkrétní záměr hlubinného úložiště v dané lokalitě, bude předmětem posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Dále osoba zúčastněná na řízení odmítá argumentaci negativním vlivem stanovení průzkumného území na ceny nemovitostí a omezení obcí v právu na samosprávu a další rozvoj, poukazuje na nárok obcí na kompenzace formou příspěvků z jaderného účtu poskytovaných na základě § 117 atomového zákona, a to již na základě stanovení průzkumného území.
30. K třetímu okruhu žalobních námitek osoba zúčastněná na řízení s odkazem na zákonná ustanovení vysvětluje, že zpracování projektu geologických prací teprve následně po stanovení průzkumného území je standardním zákonným postupem, jiný postup z podstaty věci ani není možný. Poukazuje na povinnost stanovenou jí napadeným rozhodnutím nad rámec zákona, a to bezprostředně po zpracování a schválení projektu geologických prací tento předat dotčeným obcím.
31. K čtvrtému okruhu žalobních námitek osoba zúčastněná na řízení tvrdí, že žádost o stanovení průzkumného území byla podána a posouzena podle platných a účinných právních předpisů, které řízení upravují. Postupy při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech jsou upraveny v geologickém zákoně, který zakládá účastenství dotčených obcí v řízení o stanovení průzkumného území ke zvláštním zásahům do zemské kůry. Jeho aplikace není v § 108 odst. 4 atomového zákona vyloučena. Pokud dne 1. 7. 2024 nabyl účinnosti zákon o 53/2024 Sb., pak se v žádném případě nejedná o komplexní úpravu postupů zmíněných v § 108 odst. 4 atomového zákona,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

ale dochází jím pouze k určitým modifikacím a k doplnění některých práv obcí a jejich občanů v řízení o stanovení průzkumného území ke zvláštním zásahům do zemské kůry, která jsou jinak i nadále upravena v zákoně o geologických pracích.

32. Osoba zúčastněná na řízení navrhuje, aby soud podanou žalobu zamítl.
33. Soud dodává, že dle § 34 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) učinil vyrozumění i dalším potenciálním osobám zúčastněným na řízení formou zveřejnění na úřední desce soudu. Žádný subjekt se do řízení nepřihlásil.

Jednání před Městským soudem v Praze

34. Při jednání konaném před Městským soudem v Praze dne 22. 4. 2026 žalobci prostřednictvím svého zástupce zdůraznili hlavní argumenty žaloby, kde za hlavní námitku označili nezohlednění konečného účelu, ke kterému rozhodnutí správních orgánů směřují. K otázce judikatury správních soudů upozornili na rozkol ve starší judikatuře Městského soudu v Praze, kterou Nejvyšší správní soud vysvětlil k tíži nynějších žalobců. Vyjádřili též nesouhlasné stanovisko žalobců k tzv. salámovému přístupu správních orgánů, nesouhlasili ani s výkladem otázky poměřování veřejných zájmů ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, kdy uvedené ustanovení je třeba aplikovat pro daný případ obdobně a nikoli pouze přiměřeně. Vyzdvihli též své veřejné zájmy zejména na ochraně vod. Dále mimo jiné vznesli námitku proti přílišné obecnosti podmínek pro projekt, tato obecnost způsobuje, že žalobci se nemohou účinně bránit. Namítli i vadný postup správních orgánů při aplikaci platné právní úpravy v souvislosti s přijetím zákona č. 53/2024 Sb., vytkli správním orgánům, že nevnímá žalobce jako rovnocenné partnery a vystupuje proti nim direktivně. Žalovaný při jednání před soudem odkázal na své písemné podání ve věci a na obsah prvostupňového a napadeného rozhodnutí. Osoba zúčastněná na řízení při jednání před soudem prostřednictvím svého zástupce přednesla své stanovisko, jak bylo učiněno v písemném podání. Vyjádřila se zejména k sporné otázce vzniku projektu, kde poukázala na podmínku schválení budoucího projektu krajským úřadem, k problematice aplikace zákona č. 53/2024 Sb. upozornila, že žalobci by ani při aplikaci uvedeného zákona nebyli v lepším postavení.
35. Při jednání soud neprováděl dokazování, neboť je toho názoru, že skutkový stav věci byl náležitě zjištěn již na základě podkladů shromážděných správními orgány v průběhu správního řízení a zdokumentovaných ve správním spise. K tomu je nutno dodat, že při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud nutně vychází z obsahu správního spisu, neboť jeho povinností je mj. posoudit, zda skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je se správním spisem v souladu a zda v něm má oporu (ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.) Obsahem správního spisu se dokazování neprovádí.
36. Důkazy, které byly navrženy žalobci, soud neprovedl z důvodu nadbytečnosti. Konkrétněji k tomu soud uvádí, že neprovedl důkaz vyjádřením obcí ke kasační stížnosti podané v minulosti ve věci Hrádek (kde se obce vyjadřovaly k judikatuře ve věci Čihadlo), a to z důvodu, že obsah předmětného vyjádření je shrnut v narativní části rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 377/2018 ve věci Hrádek, což soud považuje za dostačující pro seznámení se s podstatou argumentace. Soud neprovedl ani důkaz technickou zprávou č. 139/2017 (Studie umístitelnosti – Březový potok), a to z důvodu, že uvedená studie byla v mezidobí aktualizována; soud tudíž při posouzení věci vycházel z aktualizované Studie umístitelnosti č. 514/2020, která je součástí správního spisu. A soud neprovedl ani důkaz

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

technickou zprávou č. 465/2020 (Výběr potenciálních lokalit hlubinného úložiště v ČR pro navazující etapu prací po roce 2020), neboť i tato studie je součástí správního spisu. Soud je s oběma studiemi seznámen a vychází z nich, aniž by byly předmětem dokazování při jednání.

37. Pro úplnost soud uvádí, že účastníky řízení a osobou zúčastněnou na řízení označovaná rozhodnutí správních soudů nepovažoval za důkazní návrhy, neboť těmi se, jde-li o právní závěry, v souladu se zásadou „soud zná právo“ nedokazuje.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

38. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými, po vyčerpání řádných opravných prostředků, a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.

Zohlednění konečného účelu stanovení průzkumného území

39. Jak již soud uvedl výše, obdobným případům v nedávné době věnovaly jiné senáty Městského soudu v Praze, a to konkrétně v rozsudcích z 17. 12. 2025 č.j. 3 A 67/2025-120 (lokalita Hrádek), a z 18. 12. 2025, č.j. 10 A 59/2025-105 (lokalita Janoch) a z 30. 3. 2026 č.j. 18 A 58/2025-125 (lokalita Horka). Co do podstaty žalobní argumentace se všechny tři senáty zabývaly obdobnými námitkami jako v nynější věci, přičemž nyní rozhodující senát se s jejich základními východisky ztotožnil. Především v posledně uvedeném rozsudku č.j. 18 A 58/2025-125 pak byly soudem vypořádány v podstatě totožné žalobní námitky jako v nyní posuzované věci. Městský soud se s argumentací vyslovenou v odkazovaném rozsudku zcela ztotožňuje a neshledává důvodu se od ní odchýlit, proto z rozsudku do značné míry při odůvodnění projednávané věci vychází.
40. Všechny tři rozsudky vycházely z judikatury NSS rovněž řešící problematiku stanovení průzkumného území za účelem prověření podmínek pro případnou stavbu hlubinného úložiště. Soud je toho názoru, že judikatura NSS dává jednoznačnou odpověď i na klíčovou argumentaci obsaženou v prvním okruhu žalobních námitek nynějších žalobců, která zjednodušeně řečeno míří na to, že již v této fázi je nutné zohlednit případný budoucí účel stanovení průzkumného území, tj. umístění hlubinného úložiště. NSS se touto otázkou podrobně zabýval v rozsudku z 8. 11. 2018 č.j. 4 As 155/2018-63 (Čihadlo), a na něj navazujících rozsudcích z 15. 8. 2019 č.j. 9 As 121/2018-47 (Kraví Hora), a z 29. 5. 2020 č.j. 2 As 377/2018-61 (Hrádek). NSS ve všech odkazovaných rozsudcích rozlišil míru hodnocení žádosti o stanovení průzkumného území pro případy, kdy jde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska (o to šlo v jiném okruhu věcí dříve projednávaných správními soudy, kdy konečné závěry byly vysloveny v rozsudcích NSS 7 As 70/2009-190, 7 As 59/2009-142 a 4 As 38/2022-34), nebo případy, kdy má průzkum sloužit pouze k ověření, zda je v dané lokalitě vůbec možné její následné využití k požadovaným účelům; obzvláště tehdy, když má stanovení průzkumných území sloužit toliko k vytipování možných území, z nichž pouze na některém proběhne následné využití (o to šlo právě ve věcech 4 As 155/2018, 9 As 121/2018 a 2 As 377/2018). NSS zdůraznil, že by bylo přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů spjatých s využitím území, protože není ani s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze. Výsledky tohoto průzkumu jsou pro další postup klíčové. Jak uvedl NSS ve

zmiňovaném rozsudku 4 As 155/2018: „V době rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území nejsou k dispozici kompletní relevantní informace umožňující posoudit, která lokalita je pro vybudování hlubinného úložiště nejvhodnější, a SÚRAO, resp. správní orgány ani nemohou být objektivně schopny předložit informace ke všem možným variantám případné konečné realizace.“

41. Uvedené závěry přitom činil NSS na podkladě stejné právní úpravy, již aplikoval žalovaný i v nynější věci. Rovněž NSS vycházel z toho, že dle § 34 odst. 1 písm. b) horního zákona je třeba stavbu hlubinného úložiště posuzovat jako jeden ze zvláštních zásahů do zemské kůry, přičemž na uvedené zásahy včetně vyhledávání a průzkumu se *přiměřeně* použije mj. § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů. Ten stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tím je geologický zákon, konkrétně jeho § 22a a § 4a. Z § 22a geologického zákona plyne, že je při vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry potřeba postupovat *obdobně*, jako by se jednalo o vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, tj. v režimu podle § 4a geologického zákona. NSS již vyložil, že se jedná o legislativní nepřesnost, ustanovení § 4a se použije *přiměřeně*, nikoli *obdobně*. V rozsudku 9 As 121/2018 k tomu NSS podotkl, že „*vůdčím principem užití příslušných ustanovení geologického zákona je právě princip přiměřenosti. Zvláštní zásahy do zemské kůry jsou činností výrazně odlišnou od vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů, činností relativně nově upravenou (zatímco dobývání nerostů je činností s dlouhou historií), užívají se při ní relativně nové technologie a činnost může sledovat jiné cíle z hlediska společenského i ekonomického. Je tedy pochopitelné, pokud se „pravidla hry“ dle geologického zákona pro průzkum a dobývání nerostů nepoužijí mechanicky, ale naopak „jen“ přiměřeně na zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu § 34 odst. 1 horního zákona. Tímto prizmatem je třeba také korigovat výklad § 22a odst. 1 geologického zákona a slova obdobně, které je v tomto ustanovení poněkud nevhodně užito, přičemž nevhodnost je patrná z účelu právní úpravy a výslovného znění § 34 odst. 2 horního zákona.*“
42. Pokud tedy § 4a odst. 6 geologického zákona stanoví, že ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území zamítne mj. v případě, pokud jiný veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska, nelze tento požadavek uplatnit mechanicky, jak požadují žalobci, ale *přiměřeně*. Jinými slovy lze poměřovat dotčení jiných veřejných zájmů pouze se zájmem na provedení samotného průzkumu (nikoli i možného následného využití území).
43. Tyto závěry jsou plně přenositelné i na nynější případ. Jediným rozdílem byly odlišné lokality, jejich počet a identita účastníků řízení, potažmo osob na řízení zúčastněných. Tyto odlišnosti však nejsou právně významné. Významné je naopak to, že i v nynější věci SÚRAO žádala o průzkum, jenž má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Lokalita Březový potok představuje jen jednu ze čtyř alternativ. Proto (ani po snížení počtu lokalit z původních sedmi na nynější čtyři) není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné výstavbě hlubinného úložiště. Není to ani vysoce pravděpodobné, neboť finální lokalitou se stane jediná ze čtyř. Geologický průzkum v tomto případě slouží k tomu, aby SÚRAO získala potřebné informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Neznaменá to, že je v tuto chvíli třeba předpokládat, že bude lokalita Březový potok vybrána pro realizaci záměru.
44. K judikatuře Nejvyššího správního soudu, která se dotýká posuzované věci nebo již argumentují účastníci řízení, soud dodává, že NSS v rozsudku 4 As 155/2018 jednoznačně

rozlišil skutkové okolnosti řešené ve věci 7 As 59/2009 (potažmo 7 As 70/2009) na straně jedné a případy geologického průzkumu pro účely hledání vhodné lokality k umístění hlubinného úložiště na straně druhé. V prvně uvedeném případě sice správní soudy shledaly, že bylo namístě, aby se správní orgán již v co nejranější fázi celého procesu zabýval otázkou existence závažného veřejného zájmu bránícího těžbě samotné a nečinil tak až ve fázi povolování dobývání nerostu. Uvedený závěr se ovšem týkal skutkové situace, kdy žadatelem byl soukromý investor a další fáze povolovacího procesu měla po úspěšném procesu nutně následovat; soudy tak považovaly za nevhodné vyčkávat s posouzením veřejných zájmů až do další fáze procesu. V nyní posuzované věci se naproti tomu jedná o situaci, kdy geologický průzkum má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Ani po získání této prvotní informace k realizaci nakonec nemusí dojít, neboť lokalita je pouze jednou z alternativ. Na závěry rozsudku 4 As 155/2018 pak navázaly ještě další dva senáty NSS, všechna tři rozhodnutí NSS vyznívají jednoznačně a v konečném důsledku tvoří již ustálenou judikaturu. Soud se s nimi ztotožňuje, a to i se závěrem, že *„(p)ři poměrování protichůdných zájmů, práv a hodnot je třeba, aby všichni dotčení měli právo uplatnit svůj hlas, aby všechny relevantní argumenty byly pečlivě zváženy a aby protichůdné zájmy a hodnoty byly dotčeny, jen není-li zbylí a pokud možno v co nejmenší míře, a újmy vzniklé dotčením byly patřičně kompenzovány. Nikdo však nemá právo prosazení veřejného zájmu, například vybudování trvalého úložiště, zabránit jen proto, že jeho případné negativní dopady nechce ve své blízkosti („not in my backyard“).“*

45. Soud shrnuje, že rozsudky NSS 7 As 70/2009, 7 As 59/2009 a konečně ani 4 As 38/2022, resp. závěry, jež z nich žalobci dovozují, v projednávané věci přílehlavé nejsou, neboť v tam projednávaných případech bylo vysoce pravděpodobné, že pokud budou průzkumné práce úspěšné, požádá soukromý investor o povolení nutná pro dobývání nerostu samého. Naopak v nynější věci, jak soud vyložil výše, fáze povolovacího procesu nemusí vůbec nastat, respektive není vysoce pravděpodobné, že plynule naváže, a pokud by tomu tak bylo, neví se, u které ze čtyř lokalit tomu tak bude. Může se totiž stát i to, že pro umístění hlubinného úložiště budou vyhovovat všechny lokality. Stanovení té výsledné pak bude jen otázkou detailního poměrování.
46. V kontextu uvedeného nelze hovořit ani o snaze žalovaného uměle rozdělovat jednotlivé fáze procesu povolení hlubinného úložiště. Postup SÚRAO a žalovaného naopak odpovídá soudní judikatuře a logické souslednosti jednotlivých kroků celého procesu. Aktuálním cílem bylo stanovení průzkumného území jako nutného předpokladu pro výkon průzkumných prací v lokalitě (ve všech lokalitách), nikoli vlastní umístění hlubinného úložiště. To samotné stanovení průzkumného území nijak nepředurčuje. Žalobci nejsou ani nijak omezení na možnosti bránit se případnému umístění úložiště v pozdějších fázích. Nepochybně k tomu musí být vedeno samostatné řízení, jemuž bude předcházet i proces posouzení vlivů (EIA).
47. S ohledem na právě uvedené překračuje předmět nynějšího řízení i problematika případného ukládání radioaktivního odpadu v zahraničí. Žalovaný správně upozornil, že posuzuje pouze vlastní stanovení průzkumného území, nikoli státní strategii ukládání radioaktivního odpadu. Tyto otázky mohou být relevantní nanejvýš do té míry, zda je namístě provádět samotný geologický průzkum. V tomto směru přitom žalovaný poukázal, že vůdčím principem pro ukládání odpadů je v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice Rady 2011/70/EURATOM, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, odpovědnost každého členského

státu za vlastní odpad. Dle čl. 4 odst. 4 směrnice se radioaktivní odpad uloží primárně v tom členském státě, v němž vznikl, přičemž prozatím není známa žádná dohoda s jiným členským státem o možném uložení odpadu. Při rozhodování o stanovení průzkumného území nelze uzavření takové dohody předjímat, naopak je nutné vycházet z odpovědnosti České republiky směřovat k zajištění uložení radioaktivního odpadu. Stanovení průzkumného území jinými slovy nevylučuje možnost budoucího uzavření dohody ve smyslu čl. 4 odst. 4 směrnice či jiného alternativního způsobu nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem; do té doby je však Česká republika povinna činit kroky potřebné k vybudování úložiště, jehož nezbytným předpokladem je vyhledání vhodné lokality. Soud má za to, že i s touto rovinou argumentace žalobců se žalovaný vypořádal zcela dostačujícím způsobem, jenž odpovídá jak soudní judikatuře, tak citované právní úpravě. Žalobci tyto závěry v žalobě relevantně nezpochybňují.

Posouzení kolidujících veřejných zájmů

48. Popsané závěry pak do značné míry odpovídají i na argumentaci žalobců uvedenou v druhém okruhu žalobních námitek. Je totiž zřejmé, že žalovaný nepochybil, když žalobce s námitkami týkajícími se střetu veřejných zájmů na ochranu vod, přírody a krajiny (zejména krajinného rázu), udržitelném rozvoji obcí či vlastnického práva se zájmem na vybudování hlubinného úložiště odkázal na hypotetické budoucí řízení. Tyto své závěry přitom správní orgán 1. stupně i žalovaný náležitě zdůvodnili, nelze proto hovořit o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Obecný požadavek žalobců na náležitou identifikaci, individualizaci a poměrování kolidujících veřejných zájmů nemůže obstát. Soud dodává, že v této souvislosti ani správní orgán 1. stupně, ani žalovaný netvrdili, že zájem na vybudování hlubinného úložiště převyší jakýkoliv veřejný zájem. Pouze správně poznamenali, že se námitkami s jeho vybudováním souvisejícími v tomto řízení nebudou zabývat. Těmito otázkami se v daném kontextu nemohl zabývat ani soud, neboť k dotčení jednotlivých dílčích zájmů se mohl vyjádřit jen v tom rozsahu, v jakém mohly být dotčeny samotným průzkumem.
49. V této souvislosti soud odkazuje především na část IV. prvostupňového rozhodnutí, v níž správní orgán 1. stupně definoval veřejný zájem na provedení průzkumu a zároveň identifikoval jiné, potenciálně konkurující veřejné zájmy, o nichž uzavřel, že realizaci průzkumu nebrání. Správní orgán 1. stupně poukázal na existenci unijních a mezinárodních závazků České republiky směřujících mj. k vyhledávání lokality vhodné pro umístění úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva. Jedná se o silný veřejný zájem, jenž má svou váhu právě i v případě lokality Březový potok – vhodných lokalit je vzhledem k potřebám zejména geologické stability území v rámci ČR omezené množství. Správní orgán 1. stupně upozornil na jednotlivá kritéria, jejichž další hodnocení vyžaduje bližší zkoumání v rámci geologických prací. Tím, že lokalita Březový potok byla v rozsahu těchto kritérií zařazena mezi čtyři potenciálně vhodné lokality, je deklarována její výjimečnost co do dosavadního plnění uvedených kritérií, která ve spojení se závazky ČR činí zájem na dalším podrobnějším průzkumu lokality naléhavým a významným.
50. Soud se s těmito východisky ztotožňuje, ostatně už v rozsudku 3 A 67/2025 bylo poukázáno, že význam získání dat z průzkumu území za účelem hledání nejvhodnější lokality pro vybudování hlubinného úložiště je dozajista veřejným zájmem vyplývajícím v první řadě z potřeby maximálně bezpečného ukládání radioaktivních odpadů, tedy veřejným zájmem vysokého významu. Stejně jako v odkazovaném rozsudku či rozsudcích 10 A 59/2025, 18 A 58/2025 má soud i v nynější věci za to, že se žalovaný náležitě vypořádal i s jinými v úvahu přicházejícími veřejnými zájmy a s tím souvisejícími námitkami žalobců.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Zejména správní orgán 1. stupně v části IV. prvostupňového rozhodnutí srozumitelně, logicky a zcela dostatečným způsobem vysvětlil, že samotným průzkumem veřejné zájmy buď vůbec dotčeny nejsou, nebo jsou dotčeny pouze v zanedbatelné míře, případně je jejich dotčení předcházeno stanovením podmínky č. 3 a garancemi spojenými s dalšími kroky (projekt geologických prací, souhlas orgánu ochrany přírody se zásahem do krajinného rázu aj.). Žalovaný pak na tyto závěry navázal a rovněž na námitky žalobců reagoval. Z pohledu soudního přezkumu přitom tvoří obě správní rozhodnutí jeden celek a takto soud k jejich odůvodnění přistupoval.

51. Žalobci po celou dobu řízení poukazují zejména na možné ohrožení (především podzemních) vod. Upozorňují, že ochrana vod je dle § 23 odst. 1 písm. a) vodního zákona veřejným zájmem. Lokalita Březový potok nadto náleží do zranitelné a citlivé oblasti ve smyslu vodního zákona. Na jejím území se nachází několik desítek rybníků a mnoho potoků vlévajících se do Otavy, která je pro řadu obcí zdrojem pitné vody, kromě toho se v lokalitě nachází řada zdrojů pitné vody – ochranná pásma vodního zdroje II. stupně jsou vyhlášena pro lokalitu Velký Bor a Újezd u Chanovic, ve stanoveném průzkumném území se nachází záplavové území a jeho aktivní zóna na Březovém potoku, v lokalitě se dále vyskytují podzemní vody a četná podmačená území. V zastavěných územích jednotlivých obcí jsou umístěny individuální zdroje podzemní vody. Realizace záměru hlubinného úložiště dle žalobců nutně ovlivní přítomnost a kvalitu povrchových i podzemních vod. Vliv přitom budou mít již geologické práce, zejména vrty, přičemž obce nacházející se v lokalitě Březový potok a jejich obyvatelé jsou na individuálních lokálních zdrojích podzemní pitné vody závislí. Tyto zdroje mohou být podstatně ohroženy, případně dokonce zcela zaniknout již v důsledku provádění průzkumných vrtů (které mohou dosahovat svislé hloubky až 1200 m). Žalovaný jim dosud neposkytl uspokojivou odpověď, jak by to bylo řešeno. Dále žalobci poukázali na parametry záměru hlubinného úložiště, což podle nich dokládá, že riziko znehodnocení nebo ztráty vodních zdrojů není zanedbatelné. Řešení, včetně případné kompenzace ztráty vodních zdrojů, však dosud zůstalo stranou.
52. Soud nejprve zdůrazňuje, že jak správní orgán 1. stupně, tak žalovaný správně odlišili námitky, jež směřují až do fáze umístění hlubinného úložiště, a ty, které se týkají důsledků stanovení průzkumného území. Právě a jen jimi se zabývali. Správní orgán 1. stupně příhodně upozornil, že zjištění vlivu umístění hypotetického úložiště na povrchové a podzemní vody je právě jedním z cílů plánovaných průzkumných prací (str. 14 prvostupňového rozhodnutí).
53. Správní orgán 1. stupně dále podrobně reagoval na údajná rizika pro podzemní zdroje vody v důsledku provádění vrtů. Ta s ohledem na vyjádření SÚRAO vyloučil, resp. označil za zcela minimální. Upozornil, že umístění vrtu je vázáno na souhlas vlastníka pozemku. Nové vrty nebudou umísťovány v blízkosti vrtů stávajících. Všechny hluboké vrty budou izolovány tak, aby mělké zvodně nebyly ovlivněny. Mělké vrty pak sice budou zasahovat mělkou podzemní vodu, avšak tyto vrty nebudou čerpané, tudíž k ovlivnění mělkých podzemních vod nemůže docházet. Vzhledem ke geologické stavbě území nemůže docházet ani k „provrtání“ hluboké zvodně, neboť v žulových vrstvách se hluboké zvodně nenacházejí (voda do nich nanejvýš při vhodných podmínkách prolíná). Podle správního orgánu 1. stupně tak minimální rizika spojená s ohrožením podzemních vod, která budou při plánování a provádění průzkumných prací sledována, nemohou převážet zájem na stanovení průzkumného území Březový potok. Adekvátní ochranou těchto zájmů a prevencí rizik je poskytnutí zpracovaného a schváleného projektu geologických prací

dotčeným obcím a informační povinnost SÚRAO. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí na tyto závěry odkázal s tím, že nyní nebylo úkolem správního orgánu 1. stupně stanovit konkrétní podmínky provádění vrtů či jejich izolaci, stejně jako postup při dotčení vodního zdroje. Ten stanoví platná legislativa.

54. Soud má za to, že se k rizikům popsaných žalobci žalovaný vyjádřil dostatečně (přezkoumatelně). Žalobci na toto vypořádání v žalobě adresně nereagovali. Zejména se nevyjádřili k tomu, že vzhledem ke skladbě podloží se v území nenacházejí hluboké zvodně, a tudíž hluboké vrty, jichž se obávají, mohou narušit toliko mělké zvodně (vrty však mají být izolovány, aby se tomuto zabránilo). Mělké vrty pak nebudou dle SÚRAO čerpané. Již tím přitom správní orgán 1. stupně na obavy žalobců konkrétně odpověděl, ti jeho závěry v podané žalobě věcně nezpochybňují. Soud nepřehlédl, že v odůvodnění rozkladu žalobci namítali, že SÚRAO muselo být umístění vrtů známo, pročez měla již nyní provést bližší hydrogeologické posouzení, ani v rozkladu však popsané úvahy správního orgánu 1. stupně, vycházející z vyjádření SÚRAO, nerozporovali. Soud přitom považuje jeho zdůvodnění za logické a s ohledem na námitky žalobců za dostačující. Je tomu tak i proto, že až samotný projekt geologických prací stanoví přesné a definitivní umístění vrtů a tím pádem i možné dotčení vodních zdrojů (k projektu geologických pracích podrobněji viz níže).
55. Lze připustit, že správní orgány v žádném z posuzovaných rozhodnutí nereagovaly výslovně na skutečnost, že v dotčeném území se nachází zranitelné a citlivé oblasti ve smyslu § 32 a 33 vodního zákona. Jejich postoj je ovšem zřejmý přinejmenším implicitně – dotčení povrchových i podzemních vod umístěním úložiště překračovalo předmět řízení, dopadům průzkumných prací se žalovaný věnoval a riziko označil za minimální. Vzhledem k tomu, že žalobci svou argumentaci nijak blíže nerozvádí, nebrání absence výslovné reakce žalovaného soudnímu přezkumu. Soudu pak není zřejmá jiná rovina případu, v níž by tato námitka mohla mít svůj význam, proto i k ní odkazuje na výše uvedené. Soud dále připouští i to, že žalovaný detailně nereagoval na námitku, jaký bude postup v případě ztráty vodního zdroje, tuto námitku však zcela nepominul, neboť alespoň obecně odkázal na platnou legislativu. Z jeho odpovědi je tudíž zřejmé, že právní řád na takové situace pamatuje. Soud pak dodává, že je mu známo, že v související věci lokality Janoch žalovaný výslovně poukázal na § 37 odst. 2 horního zákona a § 29 odst. 2 vodního zákona (viz rozsudek 10 A 59/2025). Je zřejmé, že SÚRAO bude v případě ztráty vody či podstatného snížení vydatnosti jejího zdroje nebo zhoršení její jakosti povinna zajistit náhradní zdroj nebo dodávku vody, potažmo nahradit škodu, resp. provést potřebná opatření k obnovení původního stavu.
56. Námitky týkající se ochrany vod soud tudíž posoudil jako nedůvodné.
57. Pokud jde o ochranu přírody a krajiny, žalobci především v dílčích námitkách poukazovali na dotčení přírodních hodnot (Přírodní park Horažďovická pahorkatina, výskyt biocenter a biokoridorů, blízkost biosférické rezervace Šumava vyhlášené UNESCO), významných krajinných prvků, prvků ÚSES (regionální biocentrum Kovčinský rybník a regionální biokoridor Kovčinský rybník – Široký rybník) či chráněných druhů živočichů a rostlin v kontextu umístění vlastního hlubinného úložiště. To se týká jak namítaných důsledků budoucího povrchového areálu úložiště či použití bentonitu, tak i obecného poukazu na chráněné krajinné prvky či druhy rostlin a živočichů. Byť žalobci (v bodu 43 žaloby) zmínili, že již samotné stanovení průzkumného území a následná zvýšená dopravní zátěž v okolí nevratně poškodí oba prvky ÚSES, z žalobní argumentace jako takové lze jednoznačně dovodit, že kromě právě uvedené námitky žalobci žádnou z ostatních dílčích námitek

nevztahovali k samotnému stanovení průzkumného území, neboť své námitky spojili s požadavkem posoudit a zvážit míru zájmu na následném využití území pro účely výstavby hlubinného úložiště. Soud je žalobními námitkami vázán, nemůže je nijak dotvářet a ani domýšlet, že se namítané výtky spočívající v nepoměření veřejného zájmu na výstavbě hlubinného úložiště převažuje s jednotlivými kolidujícími veřejnými zájmy snad týkají již provádění průzkumu. Obsah žaloby v zásadě předurčuje rozsah a hloubku soudního přezkumu. Nadto není mezi stranami sporné, že se v oblasti, a to i přímo v Přírodním parku Horažďovická pahorkatina, nachází cenné části přírody, vč. chráněných druhů rostlin a živočichů, přičemž v přírodním parku nelze vykonávat činnosti, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz anebo způsobit zničení, poškození nebo rušení dochovaného stavu tohoto území, bez předchozího souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody, kterým je v daném případě Městský úřad Horažďovice, vydaného dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Každý potenciálně negativní zásah pak bude, v případě naplnění zákonných podmínek, individuálně posouzen příslušným orgánem ochrany přírody.

58. Pokud jde o výše zmíněnou dílčí námitku poškození dvou prvků ÚSES, a to regionálního biocentra Kovčinský rybník a regionálního biokoridoru Kovčinský rybník – Široký rybník) právě již stanovením průzkumného území a následnou dopravní zátěží, soud konstatuje, že vznesená námitka se dotýká předmětu nynějšího řízení. Žalovaný se k ní také dostatečně vyjádřil (viz str. 15 a 16 prvostupňového rozhodnutí, na něž odkázal v napadeném rozhodnutí žalovaný). V žalobě tuto svou námitku žalobci nijak blíže nekonkretizovali ani nepolemizovali se závěry žalovaného (správního orgánu 1. stupně). Není úlohou soudu argumentaci za žalobce domýšlet, proto na ni bude reagovat jen v takové míře obecnosti, v jaké byla vznesena. Soud nepopírá, že geologické práce s sebou mohou přinášet negativní zásahy do přírody a krajiny, vč. dopravní zátěže. To však ještě neznamená, že je průzkumné území (též) na ploše přírodního parku, vč. vymezených prvků ÚSES, a priori zapovězeno. Jedna věc je stanovení průzkumného území a druhá pak faktická realizace průzkumu – ta se přitom nejcenějších částí přírody nutně dotknout nemusí. V dalším soud odkazuje na zdůvodnění správního orgánu 1. stupně, který se touto otázkou zabýval a na něž v zásadě již jen navázal žalovaný v napadeném rozhodnutí. Správní orgány připustily, že nelze zcela vyloučit negativní vliv geologických prací a dočasné narušení krajinného rázu. Srozumitelně však vysvětlily, že povinností SÚRAO bude vždy dotčené území uvést do původního stavu, nehledě na to, že každý zásah, který by mohl snížit či změnit krajinný ráz, bude vyžadovat individuální souhlas orgánu ochrany přírody dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny; upozornily i na zákaz poškozovat či ničit v lokalitě evidované zvláště chráněné druhy rostlin dle § 49 odst. 1 uvedeného zákona a na nutnost vyžádání si případných výjimek ze zákazu ve smyslu § 56 uvedeného zákona. Připomněly také podmínku č. 3, již bylo v prvostupňovém rozhodnutí stanoveno, že *„Při sestavování projektu geologických prací budou plánované kopné práce, vrtné práce a doprava soustředěny přednostně mimo plochy ÚSES, přednostně mimo významné krajinné prvky a lokality s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Průzkumné práce budou prováděny tak, aby byl jejich vliv na uvedené hodnoty území minimalizován.“* Reakci správních orgánů na danou námitku považuje soud za dostatečnou. Sám nemá, co by k dané otázce vzhledem ke znění žalobní námitky dále doplnil. Snad jen ohledně okrajově zmíněné dopravní zátěže lze ve shodě s rozsudkem 10 A 59/2025 a 18 A 58/2025 podotknout, že v souladu s § 5 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 369/2004 Sb. bude přesné řešení dopravy zahrnuto v projektu geologických prací. Nyní tak finální podoba dopravy nemůže být známa.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

59. Pokud jde o ostatní námitky, má soud za to, že i v případě námitek ohledně veřejného zájmu na ochraně vlastnictví dotčených osob a rozvoji území obcí postupoval žalovaný řádným a přezkoumatelným způsobem. Potud, pokud se týkaly předmětu řízení (stanovení průzkumného území), reagoval na námitky a obavy žalobců v rozhodnutích obou stupňů věcně a snesl argumenty, proč jimi uváděné skutečnosti stanovení průzkumného území nebrání. Naopak žalobci na jeho argumentaci v podané žalobě fakticky nereagovali a převážně se opět domáhali náležitého posouzení konečného účelu využití území, pro něž ovšem v této fázi není místo (opět viz výše).
60. Namítají-li žalobci, že lokalita čelí stigmatizaci a s tím spojenému poklesu cen nemovitostí již v důsledku stanovení průzkumného území, soud konstatuje, že svá tvrzení nekonkretizují, tím méně dokládají. Jedná se v zásadě o spekulace. Žalovaný nadto žalobcům vysvětlil, že lokalita je uvažovaná již řadu let, přičemž cílem průzkumného území je pouze prověření geologické stavby oblasti z hlediska vhodnosti umístění hlubinného úložiště. To může vést i k vyloučení lokality Březový potok – optikou žalobců by taková skutečnost pravděpodobně vedla ke zvýšení cen nemovitostí. Soud se ztotožňuje i s tím, že případné dočasné snížení cen nemovitostí nemůže automaticky bránit stanovení průzkumného území, k čemuž dodává, že tomu tak nemůže být tím spíše v situaci, kdy žalobci míru poklesu cen nijak nekonkretizují a kdy vůči takto neurčitě formulovanému dotčení stojí významný veřejný zájem na zjištění vhodné lokality pro umístění hlubinného úložiště. To platí obdobně i pro obecný poukaz žalobců na možný úbytek obyvatel či ztrátu dlouhodobé perspektivy rozvoje obcí, neboť pouhé stanovení průzkumného území jimi dovozované stigma méněcenné oblasti *jednou provždy* dle názoru soudu nezakládá. A není bez významu, jak poukázala SÚRAO ve svém vyjádření k žalobě, že dotčené obce mají nárok na příspěvky z tzv. jaderného účtu dle § 117 atomového zákona, jež jim náleží již při stanovení průzkumného území a dále i při dalších krocích vedoucích k realizaci úložiště.

Nemožnost obrany proti projektu geologických prací

61. Podstatou dalšího okruhu žalobních námitek je přesvědčení žalobců, že projekt geologických prací mohl a měl být předložen ještě před stanovením průzkumného území. Soud požadavek obcí na maximální brzkou konkretizaci možných zásahů v území do určité míry chápe, to však nic nemění na skutečnosti, že takový požadavek neodpovídá znění právní úpravy a logické souslednosti jednotlivých kroků vedoucích k vlastnímu průzkumu.
62. Z § 6 odst. 1 geologického zákona vyplývá, že zpracování projektu je požadováno před prováděním geologických prací, pro něž je projekt stěžejní. Při projektování geologických prací zpracovatel vychází ze zhodnocení výsledků a poznatků získaných dřívějšími geologickými pracemi, při tom zjišťuje, zda se geologické práce nedotýkají zájmů chráněných zvláštními předpisy (§ 6 odst. 2 geologického zákona). Podrobnosti jejich projektování a zjištění střetů zájmů upravuje § 4 odst. 6 vyhlášky č. 369/2004 Sb.: „*Při projektování zpracovatel projektu zjišťuje, zda se zamýšlené práce nedostávají do střetu se zájmy chráněnými zvláštními právními předpisy, a volí takové řešení geologického úkolu, které zajistí jeho soulad s ochranou těchto zájmů. Zjistí-li zpracovatel projektu takové zájmy chráněné zvláštními právními předpisy, které vylučují dosažení projektovaného cíle nebo vylučují realizaci záměru, pro nějž jsou geologické práce projektovány, přeruší práce na projektu a oznámí zjištěné skutečnosti objednavateli. Zjištěné střety zájmů, které bude nutné před zahájením prací vyřešit, se uvedou v projektu s uvedením příslušných orgánů veřejné správy nebo jiných osob příslušných k jejich řešení.*“

63. Provádění geologických prací tak předchází dvě fáze, jednak stanovení průzkumného území, jednak zpracování a schválení jejich projektu. Teprve projekt slouží k přesnému určení způsobu, jak provést geologické práce tak, aby při nich nedošlo k zásahu do veřejných zájmů (např. narušení zdroje vody, ochraně cenných částí přírody). Proto má odborný zpracovatel povinnost zjistit všechny hrozící střety zájmů (např. na ochraně vod či přírody a krajiny) a na základě těchto zjištění práce projektovat.
64. Žalovaný několikrát upozornil, že projekt geologických prací není povinnou náležitostí žádosti o stanovení průzkumného území a že se zpracovává právě až v návaznosti na jeho stanovení. Soud s jeho závěry souhlasí. Náležitosti žádosti upravuje § 4 odst. 2 geologického zákona, jenž předložení projektu v této fázi nepředpokládá. Zpracování projektu je požadováno až před vlastním prováděním geologických prací, o jeho dřívějším zpracování právní úprava nehovoří. Oprávnění k provádění geologických prací (vč. § 4) na straně jedné a jejich projektování, provádění a vyhodnocování (vč. § 6) na straně druhé jsou řazeny v navazujících samostatných částech geologického zákona. Už jen jeho systematika tak svědčí o tom, že tyto fáze na sebe navazují.
65. Svědčí o tom i znění vyhlášky č. 369/2004 Sb. Konkrétně v § 5 odst. 3 vyhláška stanoví, že *u vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek se v projektu uvádí také zadavatel a údaje o stanoveném průzkumném území a podmínkách provádění prací, a to formou přílohy obsahující kopii rozhodnutí o stanovení průzkumného území*. Právě citované ustanovení tak výslovně potvrzuje, že projekt se zpracovává až po stanovení průzkumného území a že (z povahy věci) na rozhodnutí o stanovení průzkumného území navazuje. Je zjevné, že projekt vychází z toho, jakým způsobem (na jakém území, v jaké rozloze) bylo průzkumné území nakonec stanoveno. Řídí se přitom v rozhodnutí uloženými podmínkami. Jejich znění pak nelze dopředu předjímat, správní orgán 1. stupně v tomto případě např. specificky uložil SÚRAO informační povinnost o skutečnostech ovlivňujících další rozvoj obcí, bezpečnost a zdraví občanů či ohrožení životního prostředí. Nelze zpochybnit, že většina podmínek byla stanovena značně obecně, v zásadě jen jako reflexe zákonných povinností. To však na popsání souslednosti jednotlivých fází nic nemění – podmínky lze zohlednit teprve tehdy, jsou-li známy.
66. Soud uzavírá, že žalovaný nepochybil, nepožadoval-li rovnou předložení projektu geologických prací, na základě něhož by posoudil důvodnost stanovení průzkumného území. Žalovaný ani nemá k dispozici žádný zákonný podklad, podle kterého by mohl ještě před stanovením průzkumného území zpracování a předložení konečného projektu žadateli (SÚRAO) uložit. Z ničeho ani nevyplývá, že by finální projekt geologických prací SÚARO z vlastní iniciativy dříve zpracovala. Dokud tedy projekt neexistoval, nebylo možné, aby se k němu žalobci či žalovaný jakkoliv vyjadřovali nebo z něho vycházeli. V daném kontextu lze naopak poukázat na postup správního orgánu 1. stupně, jež si vyžádal alespoň dílčí specifikaci plánovaného umístění vrtů apod. Žalovaný, stejně jako žalobci tak mohli mít alespoň základní představu o podobě geologických prací. Přesto své námitky žalobci blíže nekonkretizovali, nezpochybňovali konkrétní umístění souprav apod.
67. Pokud žalobci namítali, že v lokalitě již probíhají určité práce, jež mají povahu geologického průzkumu, na tuto námitku žalovaný stručně reagoval (str. 6 napadeného rozhodnutí). Uvedl, že SÚRAO k této rozkladové námitce popsala, že provádí hydrogeologický monitoring, který spočívá ve sledování a analýze přírodních procesů, zejména množství a chemických vlastností povrchových vod a vod v již existujících hydrogeologických vrtech, a to formou výzkumu. Jinými slovy nejde o celkový průzkum podloží, ale jen zkoumání

stavu vod. Žalobci ani tyto závěry v podané žalobě blíže nerozporovali a hlavně neobjasnili, jak tato skutečnost vlastně brání stanovení průzkumného území. To, že snad určité práce hypoteticky mohou probíhat bez náležitého vymezení průzkumného území, nemůže být relevantním argumentem pro to, že takové území nelze stanovit, jsou-li splněny zákonné podmínky (k tomu též *a contrario* § 4a odst. 5 a 6 geologického zákona).

68. Žalobci upozorňují, že se za dané situace nemají proti projektu geologických prací jak bránit. Nutno však podotknout, že podle § 6 odst. 3 geologického zákona se k projektu vyjadřuje krajský úřad. Právě jeho úkolem bude při schvalování projektu chránit veřejné zájmy, které ve svém důsledku chrání i dotčené obce (např. ochrana vod, či přírody a krajiny). Ač tedy proces schvalování projektu nepodléhá správnímu řízení (a dotčené obce skutečně nemají prostor pro svá vyjádření k němu), ochranu veřejných zájmů zabezpečuje právě požadavek souhlasného vyjádření krajského úřadu s finální verzí projektu. Vzniknou-li krajskému úřadu pochybnosti, nabízí mu zákon uložit žadateli posouzení Českou geologickou službou, či biologické nebo jiné odborné posouzení. Žalobcům nic nebrání, aby byli vůči krajskému úřadu aktivní a adresovali mu svá případná stanoviska či podněty již dopředu.

Aplikace nesprávné právní úpravy a nepřípustnost žádosti

69. Nedůvodnými soud shledal i argumenty uplatněné v posledním okruhu žalobních námitek, kde žalobci poukazují na absenci odpovídající právní úpravy způsobující nepřípustnost žádosti SÚRAO. Správní orgány se k této otázce podrobně vyjádřily v odůvodnění rozhodnutí obou stupňů, stejnou námitkou se zabýval Městský soud v Praze již v připomínaných rozsudcích 3 A 67/2025 a 18 A 58/2025 a nyní rozhodující senát se k ní fakticky vyjádřil již v rámci vypořádání prvního okruhu žalobních námitek (stejně jako to učinil soud v rozsudku 18 A 58/2025). Stavba hlubinného úložiště představuje zvláštní zásah do zemské kůry ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) horního zákona. Z druhého odstavce tohoto ustanovení vyplývá, že se na uvedené zásahy včetně vyhledávání a průzkumu přiměřeně použije § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů. Ten stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tím je geologický zákon, jehož § 4a se v takovém případě použije obdobně, resp. přiměřeně. Stanovení průzkumného území tak probíhalo dle existujícího a jasného právního rámce; stejného jako tomu ostatně bylo v případě dřívějšího rozhodování NSS (viz rozsudek 4 As 155/2018 a další).
70. Nic na tom neměnil § 108 odst. 4 atomového zákona, ve znění do 30. 6. 2025. Ten stanovil, že *postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při stanovení chráněného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu a postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle § 117 odst. 1, a jejich občanů v těchto procesech, stanoví zvláštní zákon*. Zjevně tím mířil na tehdy připravovaný zákon č. 53/2024 Sb. (srov. i důvodovou zprávu k zákonu č. 83/2025 Sb., jímž bylo dané ustanovení odstraněno).
71. Zákon č. 53/2024 Sb. sice nabyl účinnosti až dne 1. 7. 2024, tj. po podání žádosti v této věci, nicméně z výše uvedeného je zřejmé, že i dříve existovala právní úprava, dle níž bylo možné postupovat při stanovení průzkumného území i v případě potenciálního umístění hlubinného úložiště. Rovněž před 1. 7. 2024 tak právní úprava umožňovala podání žádosti, jako tomu bylo v nynější věci. Nový zákon tuto úpravu nijak nepopřel, naopak v § 3 odst.

1 výslovně stanovil, že pro stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry se použije postup pro stanovení průzkumného území pro vyhledání nebo průzkum ložisek vyhrazených nerostů dle geologického zákona. K tomu pouze stanovil určité zvláštnosti, pokud jde o konání ústního jednání či prodloužení lhůty k vyjádření. V přechodném ustanovení (§ 9 odst. 1) pak zákon upravil, že *řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů*. Žalovaný tak správně považoval žádost SÚRAO za přípustnou a správně dokončil řízení dle zákonů platných v době jejího podání.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

72. Žalobci tedy se svými námitkami neuspěli, v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti. Městský soud v Praze proto žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
73. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci nebyli ve sporu úspěšní a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.
74. Výrok o nepřiznání náhrady nákladů řízení osobě zúčastněné je odůvodněn ust. § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s přechodným ust. čl. XI zákona č. 314/2025 Sb.), podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V posuzované věci osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost neuložil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 22. dubna 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl předsedou senátu JUDr. Ladislavem Hejtmánkem ve věci

žalobců: a) **Obec Břežany**, sídlem Břežany 23, Horažďovice
b) **Město Horažďovice**, sídlem Mírové náměstí 1, Horažďovice
c) **Obec Chanovice**, sídlem Chanovice 36, Horažďovice
d) **Obec Kovčín**, sídlem Kovčín 57, Horažďovice
e) **Obec Kvášňovice**, sídlem Kvášňovice 5, Horažďovice
f) **Obec Malý Bor**, sídlem Malý Bor 146, Horažďovice
g) **Obec Maňovice**, sídlem Maňovice 22, Horažďovice
h) **Obec Olšany**, sídlem Olšany 15, Horažďovice
i) **Obec Pačejov**, sídlem Pačejov nádraží 199, Pačejov
j) **Obec Velký Bor**, sídlem Velký Bor 71, Horažďovice
zast. advokátem Mgr. Pavlem Douchou, sídlem Ovocný trh 1096/8, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti: **Správa úložišť radioaktivních odpadů**, sídlem Dlážděná 1004/6, Praha 1
zast. advokátem Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, sídlem Opletalova 55, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 27. 3. 2025,
č.j. MZP/2025/290/217

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 6 A 55/2025-100 se opravuje tak, že datum vydání rozsudku správně zní: „22. dubna 2026“.

V ostatním zůstává rozsudek nedotčen.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

V písemném vyhotovení rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 6 A 55/2025-100 je v důsledku administrativního pochybení při jeho vyhotovení nesprávně uvedeno, že byl vydán dne 22. dubna 2025. Správné datum vydání rozsudku je však 22. dubna 2026. Tato zjevná nesprávnost je patrná z obsahu spisu i z odůvodnění rozsudku, zejména z uvedení data jednání před soudem, při němž byl rozsudek vyhlášen.

Předseda senátu proto postupoval podle § 54 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a zjevnou nesprávnost rozsudku tímto usnesením opravil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. června 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.